

KOMMANDE EVENEMANG

• Midnordic Youth Council Conference 23-24 april i Vasa

Konferensen är riktad för ungdomsråd i Mittnorden. Programmet innehåller bl.a. brainstorming om en perfekt ungdomsråd samt gemensam verksamhetsmodell. 50 ungdomar väntas delta.

• Kvinnor och krig – bildkonstutställning 2010:

- Tobaksmagasinet, Jakobstad, 3.6 - 30.6.
- Härnösands konsthall Härnösand, 11.9 - 9.10.

• Mittnordiska Kulturdagar 1-4 juli 2010

Kust och sjöliv är ämnet och dagarna hålls i början av juli i Vka, Nord-Trøndelag.

• Mittnordiska Arkeologidagar 7-9 oktober 2010

Dagarna om vikingatiden kommer att genomföras i Östersund i början av oktober 2010.

• Kulturtinget och Mittnordenkommitténs höstmöte 16-17 november 2010 i Jyväskylä

Årets höstmöte arrangeras i samband med Kulturtinget om kreativa näringar.

Mittnorden

Mittnordenkommittén är ett gemensamt samarbetsorgan inom de mittnordiska regionerna. Vi samarbetar med avsikt att främja hållbar utveckling och tillväxt i Mittnorden baserad på historisk och kulturell samhörighet och ett gemensamt regionalt utvecklingsintresse.

April
2010

Nyheter från Mittnorden

I detta nummer

Mittnordenkommitténs energiposition
Nordens Gröna Bälte –pris 2009 och 2010
Nya arbetsgrupper i Mittnorden
Övriga aktuella saker

Midtnordenkomiteen krever sterkt fokus på bærekraft og livsløpstankegang

Midtnordenkomiteens uttalelse er sendt til Norges, Sveriges og Finlands regjeringer, Nordisk råd og Nordisk ministerråd, samt til EU. Uttalelsen er et viktig innspill til strategiarbeidet med EU 2020, og utgjør Midtnordenkomiteens bidrag til European Union Sustainable Energy Week 22.-26. mars 2010. Hela positionen finns på www.mittnorden.net

En stor utfordring i vår tid er å balansere vekst og utvikling på en bærekraftig måte, slik at kommende generasjoner kan dra nytte av de naturressurser og naturverdier som har beriket de mittnordiske regionene fram til i dag. En slik balansegang krever sterkt fokus på bærekraft og livsløpstankegang. Vi er avhengig av energi til oppvarming, transport, næringsliv m.m. Fossile brennstoff utgjør en stor andel av vår energibruk, og bidrar betydelig til den utfordrende klimasituasjonen verden befinner seg i. Det er en utfordring for alle virksomheter å effektivisere og redusere egen energibruk.

I kraft av naturgitte fortrinn for produksjon av fornybar energi, samt verdensledende forsknings- og utviklingsmiljøer innenfor flere berørte tema, har Midtnorden mulighet spille en framtrøende rolle i utviklingen av fremtidens løsninger. Det vil Midtnordenkomiteen bidra til, i samarbeid med regionalt, nasjonalt og internasjonalt nivå. I arbeidet vil vi bygge videre på komiteens tidligere aktivitet innenfor Interreg-prosjektet ProMidNord. Det er fundamentalt med sektorovergrepene tilnærming og samarbeid der kunnskap og engasjement i privat sektor, det offentlige og akademien ivaretas.

• Med en smart teknologiutvikling kan vi skape bærekraftige løsninger for å møte og begrense framtidens økende energibehov. Midtnordenkomiteen ønsker å arbeide for å styrke samarbeidet mellom regionenes forsknings- og utdanningsinstitusjoner innen energiøkonomisering, fornybar energi og miljøteknologi. Gjennom samarbeid kan våre FoU-miljøer bidra til å utvikle bærekraftige levemåter for fremtiden. Det er også av avgjørende betydning å påvirke debatten som pågår innenfor rammene av arbeidet med "EU 2020"-strategien.

• I utvikling og implementering av ny teknologi er det viktig å ha en utviklingsorientert industri og et hjemmemarked som etterspør nye produkter. Midtnorden ønsker å ha en sterk bransje innen fornybar energi og miljøteknologi. Midtnordenkomiteen ser disse områdene som sentrale i det regionale utviklingsarbeidet og vil bidra til å styrke og utvikle virksomheter og arbeidsplasser innen fornybar energi og miljøteknologi.

• Transportsektoren er viktig i utviklingen av et bærekraftig miljø. Transport står for store deler av klimagassutslippene, og skaper utfordringer i form av partikkelutslipp. Bærekraftige transportløsninger, både ved teknologiutvikling og logistikk, vil bli viktige satsingsområder i tiden som kommer. Midtnordenkomiteen ønsker å bidra til et mer klimavennlig transport-mønster, og til utvikling av bærekraftig drivstoff. En forutseende samfunnsplanlegging er sentral. Ved utvikling av gode forbindelser mellom regionene i en øst-vest akse vil en redusere unødvendig lange kjøreruter, og avlaste allerede tungt belastede strekninger for transport i aksene nord-sør.

Ny ledningsgrupp og ny miljø- og energigrupp i Mittnorden

Mittnordenkommitténs ledningsgrupp:

Mittnordenkommittén beslutade vid vårmötet i Trondheim den 18 mars 2010 att fastställa reviderade stadgar för samarbetet. Den huvudsakliga förändringen i stadgarna går ut på att kommittén nu övergår från en ledningsgrupp med tre personer (Trojka, en ledamot per land) till en ledningsgrupp med en ledamot per medlemsregion. Syftet med denna förändring är att skapa bättre kontinuitet i ledarskap och styrning av Mittnordenkommittén.

Ny miljø- och energi arbetsgrupp:

Mittnorden arbetar aktivt för att stimulera befintliga nätverk inom det mittnordiska samarbetsområdet samt bidra till att nya nätverk skapas där behov identifieras. Därför har man beslutat att återuppväcka nätverket för miljöteknik och förnyelsebar energi inom Mittnorden. Nätverket har fått intresseanmälan från alla mittnordiska regioner och dess första möte blir i maj-juni 2010. Nätverket börjar sitt arbete genom att diskutera potentiella gemensamma samsarbetsidéer.

Mittnordenkommitténs kansli:
kanslichef Jon Hillgren
Landstinget Västernorrland – SE 871 85 Härnösand
+46 611 803 55, +46 73 274 44 93
jon.hillgren@lvn.se

kommittésekreterare Virpi Heikkinen
Sepänkatu 4, FIN – 40100 Jyväskylä
+358 14 652 217, +358 40 595 0178
virpi.heikkinen@keskisuomi.fi

www.mittnorden.net

Miljömärket Svanen når milstolpe

Den nordiska miljömärkningen Svanen har nått ytterligare en milstolpe, nu i form av antalet licenser.

Svanen, som gjort det lättare för konsumenterna att välja miljövänliga produkter, är en av de nordiska samarbetets mest framgångsrika och välkända satsningar. En överväldigande majoritet av nordborna känner till Svanen, och internationella undersökningar har utsett Svanen till världsledande på miljömärkning.

Miljömärket omfattar i dag totalt 65 produktgrupper och drygt 6 000 olika produkter och tjänster, från papper och tvättmedel till leksaker, hotell och biobränslen.

Den nordiska miljömärkningen styrs av en gemensam nämnd som fattar beslut om vilka produktgrupper som kan bli Svanenmärkta och vilka kriterier som ska gälla.

Den för de flesta bekanta logotypen för Svanen, en vit svan på grön botten, härstammar från symbolen för det officiella nordiska samarbetet - en vit svan på blå botten.

Läs mer: www.norden.org

NORDENS GRÖNA BÄLTE -PRISVINNARNÄ 2009

Miljöpriset Nordens Gröna Bälte till Grønn Barneby kommunprojekt i Trondheim

Sent ifjol delades Nordens Gröna Bälte, Mittnordenkommitténs pris inom miljö ut. Detta tilldelades Grønn Barneby i Trondheim kommun för deras arbete att utbilda och involvera barn i läran om miljö. På plats i Jakobstad, Finland var projektledare Anne Grethe Glørstad för att ta emot priset.

Sedan 1994 har Grön Flagg varit ett internationellt samarbete bland länder som vill utbilda barn och ungdomar att bli mer medvetna om miljön. Till en början deltog åtta europeiska länder men samarbetet har utvidgats och nu involverar det 48 länder från världen över. 2001 kom Grön Flagg till Norge, och 2003 tog det kommunala projektet Grønn Barneby det under sina vingar. Anne Grethe Glørstad är projektledare.

– Samarbetet mellan Grön flagg och Grønn Barneby tror jag är vad som har gjort projektet lyckat. Det är förankrat med politiker, rådmän samt ledare i samhället och Trondheim kommun är också den enda som har en miljöplan för 10 år framåt, berättar Anne Grethe som på senare tid fått representera Grön Flagg både i Norge och internationellt efter framgångarna. Detta för att utöka nätverkets kretsar.

Istället för att arbeta med barn mellan femte och sjunde klass, vilket är det vanliga, arbetar man här med barn mellan 0 och 16 år. Varje skola som tilldelats Grön Flagg får årligen välja ett tema (såsom återvinning, energi eller närmiljö) och efter att det avslutats lämnas en rapport in. Frivilligheten är något som Anne Grethe tror har hjälpt till mycket, och hon tycker även att det är positivt att de börjar i en ung ålder. Hon menar att de som små kan lära sig att genomföra goda gärningar och när de sedan börjar skolan kan de lära sig varför de gör det.

Vad får barnen på skolorna som ingår i Grön flagg göra?

Det beror helt och hållet på vilket tema som skolan har. Har de återvinning som tema kan de få plocka sopor, källsortera och lära sig följderna av det. Har de energi får de

lära sig om exempelvis vattenkraft och muskelkraft. Det finns också en "friluftsbarngård" där barnen är utomhus fem timmar om dagen och har flera platser i skogen att vara på. Detta visades upp på det Grön Flagg-möte som vi anordnade i oktober 2009 för att det gått särskilt bra. 44 länder närvarade och överraskades av vad barnen fick göra i det nollgradiga vädret!

Det var i november ifjol, efter att ha blivit nominerade till tävlingen av Sør-Trøndelag fylkeskommune, som Grønn Barneby fick ta emot priset och de 30 000 kronorna som de också tilldelades. Anne Grethe berättar att de fick åka ett privatchartrat flygplan till Jakobstad i Finland för att andra alternativ hade tagit för stora omvägar och varit mer skadligt för miljön. Väl på plats höll de till på det arktiska museet och åt närproducerad mat. Det hela var väldigt uppskattat.

– Vi har många egna tävlingar för de olika skolorna i kommunen och det var roligt att själv få vinna en. Det har dessutom spridit sig att vi har vunnit ett nordiskt pris vilket intresserar folk och det har gjort det lättare för oss att få samarbetspartners, vilket är mycket viktigt i ett projekt som detta.

Grønn Barneby håller även en hel del utbildningar för skolor i Trondheim, och detta är vad prissumman kommer att gå till. Utbildningarna kommer att handla om renhållning, ekologisk kost och varför det är viktigt. Kurserna kring ämnet startade 2008 efter att en svensk läkare sagt att den norska skolmaten inte var sund och därefter sattes nio nya regler upp för skolans mat. Det finns dock fler framtidsplaner för Grønn Barneby. - 2009 sattes målet att samtliga skolor i kommunen skulle ingå i detta projekt år 2012 och därför kommer vi att försöka sprida nätverket. Många skolor ser Grön Flagg som något positivt och ett bevis på struktur. Vi vill också satsa mer på de mellan noll och sex år, avslutar Anne Grethe Glørstad.

Grønn Barneby på nätet: www.trondheim.kommune.no/gronnbarneby

På Fjällsjöskolan i Backe, Strömsunds kommun, har man startat ett arbete för att utbilda sina niondeklassare inom energi

Skolan fick i november Nordens gröna bälte -pris inom miljö för sitt engagemang i projektet. Nu fortsätter utvecklingen mot förbättring.

I periferin av Strömsunds kommun ligger Backe och Fjällsjöskolan för högstadielärover. Här går totalt 52 elever och Britt-Marie Rosendahl är inte bara rektor utan även studie- och yrkesvägledare samt platschef. När hon såg hur niondeklassarna sökte gymnasium och längtade långt bort insåg hon att någonting var tvunget att göras.

– Jag ville visa för eleverna att det även i detta område finns möjligheter att studera och skaffa sig ett kvalificerat arbete. Vindkraft är en stor grej i området och det byggs och planeras massor. Därför sökte vi pengar från Världens Bästa Regionala Utbildningssystem för att starta ett projekt nära kopplat till näringslivet och fick 35 000 kronor, säger Britt-Marie.

För dessa pengar har skolan satt ingång arbetet. De har anordnat utflykter till olika vindkraftverk och även införskaffat ett eget av storlek mindre som ska monteras upp på taket av skolan när vädret blir varmare. Större delen av summan fick de på grund av energiprojektet, men en del var på grund av de geologiska möjligheter som skolan har.

– Vi har tagit med sjunde- och åttondeklassarna till en gruva för att de ska få se hur man gräver och hur det går till där. Dessutom har vi köpt in stenlådor där eleverna själva kan öva. Här är dock en lärare i biologi och geografi ansvarig, berättar Hans Lundberg som är lärare i naturorienterade ämnen och matematik och har haft stor del i energiprojektet. Det är förstätt att största fokus har lagts här.

När eleverna börjar i nionde klass på Fjällsjöskolan fokuseras det alltid mycket på energi, men i år togs detta till nästa nivå på grund av det bidrag de fick. Ungdomarna får inte

Rektorn Britt-Marie Rosendahl och eleverna Sofia Dahlén Sjöberg och Maria Persson mottog priset för Fjällsjöskolan.

bara studera vindkraft utan även bland annat kärn- och vattenkraft samt jordvärme. Detta är något som skolan tänker fortsätta med då det både var anledningen till priset och då eleverna tycker att det är roligt.

– Vi började med detta i höstas och eleverna har varit med hela vägen. De följer med på studiebesök och hjälper till med att montera vårt lilla vindkraftverk. Vi har också haft kontakt med vindkraftsprogrammet i Strömsund och visat eleverna att servicetekniker alltid kommer att behövas, berättar Hans och nämner även att projektet uppmärksammats av kommunen som givit dem ett diplom.

Det var Britt-Marie själv som nominerade klassen och Hans till Nordens gröna bälte, Mittnordenkommitténs pris inom miljö. När de sedan fick veta att de blivit utsedda till vinnare kom det som en chock för henne, som glömt bort att de sökt det. Klassen valde därefter två elever som fick åka och ta emot priset i Jakobstad, Finland där en mycket uppskattad ceremoni hölls och klassen fick en check på 30 000 kronor. Britt-Marie berättar att de plötsligt hade mer pengar än vad de kunde göra av med,

men har nu bestämt sig för att lägga summan på fler studiebesök för att göra projektet ännu bättre för eleverna.

Vilka långsiktiga mål finns?

–Vi vill öka jämlikheten inom området, eftersom det finns jättemånga tekniskt begåvade flickor också. Det känns dessutom tråkigt att det ska behöva vara många som flyttar från Norrland eller till kusterna och därför vill vi också visa eleverna världen och få dem att se vilka möjligheter som finns här!

Artiklarna av Johan Mellenius, medlem av Mittnordens ungdomsnätverk och tidigare praktikant vid Landstinget Västernorrland.

Inbjudan att nominera pristagare till Nordens Gröna Bälte energipris 2010

Mittnordenkommittén kommer i år att för tredje gången att dela Nordens gröna bälte, kommitténs pris inom förnyelsebar energi.

Målsättningen med priserna är att stimulera pristagarna att fortsätta sitt arbete och därmed stimulera andra i Mittnorden att verka för hållbara energilösningar.

Priset kan tilldelas alla i Mittnorden, såväl privatpersoner som organisationer och företag. Det är dock inte tillåtet att föreslå sig själv som pristagare.

Priset är på 30 000 svenska kronor.

Förslag på pristagare ska lämnas till kanslichefen för Mittnordenkommittén senast 30 juni 2010.

Läs mer på: www.mittnorden.net

Nästa nyhetsbrev kommer ut i maj 2010